

■ CORADO NEGREANU

„Cheia” interpretării personajului Miron Costin

M-a încântat încă de la prima lectură frumusețea scriiturii lui Alexandru Sever. Arhaică atât cât trebuie, fără a proslăvi arhaismul, în sine, înzestrată cu calitatea rară de a trece rampa, de a cuceri spectatorul zilelor noastre, limba folosită de autor în *Descăpăținarea*, precum și meșteșugul specific dramaturgiei, meșteșug ce reușește să-l implice pe cel din sală în desfășurarea intrigii, conferă autenticitate unor evenimente petrecute în vechi timpuri ale istoriei noastre. Înaintînd, însă, în lucru, la spectacol, mi-am dat seama, aproape cu spaimă, că, deosebit de celelalte partituri ale eroilor piesei, rod, în cea mai mare măsură, al imaginației autorului, în rolul interpretat de mine, Miron Costin, sînt incluse foarte multe pasaje din scrierile timpului și, mai ales, din scrierile cronicarului. Cuvîntul spaimă nu mi se pare exagerat: responsabilitatea interpretării, a aducerii lui Miron Costin pe scenă, este covârșitoare; pînă și copiii află din primele clase cine a fost și ce a însemnat, în istoria noastră, în istoria limbii noastre, acest marc cîrturar. Fără îndoială, din punctul de ve-

Corado Negreanu: „...să cîștig spectatorul pentru cauza mea, pentru adevărul meu...”

În foto, Corado Negreanu (Miron Costin), stînga și Cornel Dumitras (Velișco Costin), dreapta.

dere al autorului, al specificului lucrării, autenticitatea este un cîștig, dar, din punctul de vedere al interpretului, pentru mine, așadar, acest rol a reprezentat cea mai grea sarcină scenică, în cei treizeci de ani petrecuți pe scindură... Să vorbească spectatorului cu fraze ce țin mai mult de condei, și totuși să-l cîștig, încă din prima clipă, pentru cauza mea, pentru adevărul meu, să-l stăpînesc și să-l păstrez pînă la ultimul cuvînt dinaintea descăpăținării, iată obiectul lucrării mele, iată bucuria și cazna mea.

Am cîntărit, împreună cu Tudor Mărășeu, valoarea fiecărei fraze, ne-am întrebat și am căutat să ne răspundem care sînt cuvintele ce au nevoie de surdină și care sînt cele ce strigă după ajutor, ca să se audă mai bine. Toate acestea, fără a înă pierde în labirintul cuvintelor, retrăind stări, nu vorbe, însușindu-mi treptat nu haina, ci viața celui ce eram chemat să-l întruchipez. M-am adresat minții, trecînd prin inimă, nu invers, pentru că limbajul teatrului este, cred eu, acela ce pornește din suflet spre suflete.

Dacă aș fi întrebat asupra „cheii” acestui rol, aș spune că dominanta personajului mi se pare a fi situația omului de cuget în fața urzelilor politice sau, în cuvintele dramaturgului, raporturile domniei de aur a spiritului cu domnia de fier a înscăunării lumestii. M-am străduit să realizez o diversificare scenică a relațiilor eroului, să folosesc fiecare înțînire cu cele patru personaje esențiale (Domnul, Beizadeaua, Velișco și Ruset) pentru a îmbogăți paleta de culori a personajului meu.

O scenă importantă mi s-a părut cea de la căpătîiul soției lui Miron Costin, clipă de puternică luminare a omeneșcului. Regizorul ar fi vrut, aici, să pun surdina durerii bătrînnului Costin; am simțit, însă, că această cumplită lovitură pe care i-o dă soarta nu trebuie ascunsă și am lăsat ca durerea să treacă rampa, cu simplitate și, cred, cu adevăr. Monologul final, scris ca un mesaj nepieritor către generațiile viitoare, mi s-a părut valabil pentru orice timp istoric trecut, prezent, viitor. L-am rostit cum n-am procedat niciodată. L-am „jucat” cum nu obișnuiesc să joc, eu fiind și azi credincios învățăturii profesoarei mele de teatru, Ana Luca, de a uita că cel de-al patrulea perete nu există; rostesc, acum, aceste ultime cuvinte ale marelui cărturar, stînd de vorbă cu spectatorii, explicînd publicului, cu emoție, justificarea, acceptarea morții de către Miron Costin. „*Moartea vine urlînd. Dar nouă nu ni se cade a muri oricum...*”